

Navodila za večstranski pobot

Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih (ZPreZP), ki je bil sprejet v Uradnem listu RS št. 18/11 z dne 15.3.2011, predpisuje obvezni večstranski pobot, ki se izvaja enkrat mesečno, praviloma drugi petek v mesecu.

ZPreZP nam nalaga, da moramo zapadlo denarno obveznost prijaviti v **prvi možni krog** obveznega večstranskega pobota, ki sledi datumu nastanka zamude.

V primeru, da zapadlo obveznost **ne prijavimo v prvi krog**, kršimo ZPreZP, po dopolnitvi zakona ZDDV-1D pa tudi **izgubimo pravico do odbitka vhodnega DDV**, dokler obveznost ni poravnana. V primeru, da smo si vhodni DDV že odbili, npr. v prejšnjem mesecu, si moramo zato v tekočem mesecu odbitek DDV zmanjšati.

Najboljši nasvet za relativno neboleče upoštevanje vhodnega DDV-ja, je poleg »plačaj v celoti in v roku«, prijava zapadlih obveznosti v prvi možni krog obveznega večstranskega pobota.

Modul »Večstranski pobot« omogoča pregled zapadlih obveznosti in generiranje XML datoteke, potrebne za prijavo v spletno aplikacijo ePobot.

Minimalen pogoj za kvalitetne podatke o zapadlih obveznostih je tekoče knjiženje. O možnostih ažurnega knjiženja in neživljenski trenutnih predpisov ne bom izgubljal besed. V nadaljevanju bom poskušal razložiti, kako po najboljših močeh zgenerirati podatke za prijavo v večstranski pobot.

Izdelava večstranskega pobota

Opcija je dosegljiva v meniju Obdelave->Večstranski pobot->Izdelava večstranskega pobota.

Kot sem že omenil, opcija **Izdelava večstranskega pobota** omogoča pregled zapadlih obveznosti in generiranje XML datoteke, potrebne za prijavo v spletno aplikacijo ePobot.

V ta namen je bil v analitičnem kontnem planu dodan stolpec *Pobot dobavitelji*, ki označuje, katere konte dobaviteljev (DO) modul predlaga v obvezni pobot. Privzeta nastavitve vseh saldakontskih kontov dobaviteljev je taka, da se vse zapadle obveznosti dobaviteljev predlagajo v pobot, torej so vsi konti označeni.

Predlagam, da saldakontske konte dobaviteljev pregledate in v stolpcu *Pobot dobavitelji* odstranite kljukico tistim, ki v obvezen pobot ne sodijo (dobavitelji v tujini, interni saldakontski konti, ...).

Pri izdelavi podatkov za večstranski pobot, v okno za izbor podatkov za izdelavo večstranskega pobota najprej vpišemo oziroma izberemo datum pobota. Izbiramo lahko med že vpisanimi datumi, saj so poboti znani vnaprej za celotno leto.

KontoID	KontoNaziv
221100	DOBAVITELJI ZA OBRATNA SRDSTVA-TUJINA

Pod vpisanim datumom so vpisani poboti, za katere so bili že zgenerirani podatki. Možno je generirati nov pobot (izbor novega datuma) ali ponoviti zadnji vpisani pobot. Zadnji (tekoči) pobot lahko ponovimo poljubnokrat.

Na desnem delu vnosnega okna so vpisani konti, katere smo označili, da se zanje ne generirajo podatki za obvezni pobot (analitični kontni plan- Pobot dobavitelji).

Po pritisku na gumb *Pripravi podatke*, modul prikaže vse zapadle obveznosti glede na izbrani datum.

V primeru, da smo izbrali datum 15.4.2011, bodo prikazane vse obveznosti, ki so zapadle do 14.4.2011, torej smo 15.04.2011 v zamudi s plačilom vsaj en dan.

Ne glede na to, da se bodo podatki za prve tri pobote generirali zbirno po partnerjih, pa se zapadle obveznosti prikažejo ločeno, za vsak dokumnet posebej. Grupirane so po partnerjih, hkrati pa je v svojem stolpcu podan tudi celotni seštevek zapadlih obveznosti po partnerju. V primeru da je znesek negativen (pomeni, da obveznosti seveda ni - je celo terjatev), je potrebno podatke izločiti iz prijave in urediti odprte postavke.

Modul pokaže vse zapadle obveznosti, tako tiste, ki smo jih že prijavili (v enega ali več obveznih pobotov), kot tiste, ki so za plačilo zapadle od zadnjega obveznega pobota in jih je sedaj potrebno prijaviti v prvi krog.

Poleg vseh »običajnih« podatkov o zapadlih obveznostih (konto, št. partnerja, št. dokumenta oz. veza, znesek, datum zapadlosti, ...), je potrebno posebej omeniti stolpca **Zadnji opravljen pobot** in **V nov pobot**.

Zapadle obveznosti, ki so bile prijavljene v enem izmed prejšnjih krogov, imajo v stolpcu **Zadnji opravljen pobot** vpisano številko zadnjega prijavljenega pobota, medtem ko je pri novih zapadlih obveznostih vrednost prazna.

Stolpec **V nov pobot** označuje zapadle obveznosti, ki se bodo v tem krogu predlagale v obvezni večstranski pobot (kljukica). Kljukico imajo praviloma le novozapadle obveznosti oz. zapadle obveznosti, ki do sedaj še niso bile predlagane v obvezni pobot.

Dobavitelj - predlog za obvezen pobot - zapadle do dne 13.05.2011 (krog:5, Leto:2011)

Konto: OBVEZNOSTI DO DOBAVITELJEV ZA OBRATNA SREDSTEV V SLOVENIJI
Dobavitelj: Finesa, d.o.o.

Prikaži samo podatke za pobot Pripravi XML datoteko

Konto	Partner ID	Veza	Zadnji opravljen pobot	V nov pobot	Bil. datum	Datum valute	Debet	Kredit	Saldo	Saldo po partnerju	Dat. dokumenta
220000	0079	1001-10	4. krog	☐	01.09.2010	01.09.2010	0,00	1.200,00	1.200,00	0,00	01.09.2010 *
220000	0300	8800-10	4. krog	☐	16.09.2010	24.09.2010	0,00	1.440,00	1.440,00	0,00	16.09.2010 *
220100	0013	11-0003		☒	11.04.2011	26.04.2011	0,00	3.336,00	3.336,00	3.336,00	11.04.2011
220100	0017	11-0004		☒	20.04.2011	28.04.2011	0,00	612,00	612,00	612,00	20.04.2011
220100	0018	09001-09	4. krog	☐	02.02.2009	10.02.2009	0,00	120,00	120,00	0,00	02.02.2009 *
220100	0018	11-0001		☒	05.04.2011	20.04.2011	0,00	1.200,00	1.200,00	2.940,00	11.04.2011
220100	0018	11-0002		☒	10.04.2011	10.04.2011	0,00	1.740,00	1.740,00	2.940,00	10.04.2011
220100	0025	09002-09	4. krog	☐	15.02.2009	23.02.2009	0,00	648,00	648,00	0,00	15.02.2009
220200	0010	0001-10	4. krog	☐	03.03.2010	11.03.2010	0,00	470,00	470,00	0,00	03.03.2010 oo
2230	0010	0001-10	4. krog	☐	03.03.2010	11.03.2010	0,00	235,00	235,00	0,00	03.03.2010 oo

Record: 7 of 10

V kolikor želimo, lahko v pobot predlagamo tudi obveznosti, ki smo jo predlagali že v prejšnjih krogih. To naredimo tako, da polje **V nov pobot** označimo s kljukico.

Nekoliko bolj nenavadna je obratna pot, namreč, da zapadlo obveznost ne prijavimo (odstranimo kljukico), čeprav je programsko predlagana v prvi večstranski pobot. Razlog za takšno, na videz nenavadno odločitev je v tem, da predlagani podatki niso najbolj točni.

1. Nimamo sknjiženih vseh plačil, vemo pa, da je obveznost že poravnana.
2. Podatke za pobot pripravljamo nekaj dni prej in »vemo«, da bomo določeno obveznost že plačali, preden bo pobot na AJ PES-u dejansko izveden.

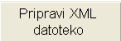
Na tem mestu naj še enkrat omenim neživljenskost določenih delov zakona, saj ne samo da predvideva, da imamo vedno vse poknjiženo sproti in v celoti, celo prijavo zapadlih terjatev bi bilo potrebno delati na dan, ko bo popoldne AJ PES izvedel obvezni večstranski pobot. Kajti šele zadnji dan, ko imamo že vse sknjiženo in ko sknjižimo še plačila prejšnjega dne, imamo pravilne podatke za prijavo v pobot.

Kako bo to (ne)delovalo, si ne znam predstavljati. Hkrati tudi ne bi bil rad v koži odgovorne osebe, ko bo zadnji možni dan prijavljala zapadle obveznosti, vedoč, da če se bo kje zalomilo, bo izgubila pravico do odbitka DDV za neplačane (in neprijavljene) obveznosti in kršila vsaj ZPreZP, če pa bo prijavila obveznosti pred zadnjim dnevom (na primer teden dni prej) in podatki ne bodo točni, pa bo tudi kršila prej omenjeni zakon. Seveda lahko podatke, ko jih enkrat uvozimo v ePobot tudi ročno popravljamo, vendar bodo potem podatki, ki smo jih prijavili v pobot pri AJ PES in podatki v Glavni knjigi nekoliko različni.

Lahko pa podatke, tudi če smo jih že uvozili v ePobot, tam zavržemo, še enkrat zgeneriramo datoteko v Gk in jo še enkrat uvozimo v ePobot.

Možnosti je veliko, problem je le v tem, da nobena ni prava, vsaj dokler ne uvedejo faznega zamika, tako kot pri obračunu DDV, ko se konec naslednjega meseca naredi obračun za prejšnji mesec.

Ne morem se znebiti občutka, da pisci zakona niti za trenutek niso pomislili na to, kako bo to dejansko izvedljivo v praksi, bodisi zato, ker se s taki obrobni zadevami ne ukvarjajo (in/ali jim niso čisto jasne, ker tega seveda niso nikoli počeli) ali pa znajo pogledati v prihodnost in znajo račune in plačila sknjžiti ne samo sproti ampak tudi v naprej.

Gumb je namenjen generiranju XML datoteke, ki jo potem uvozite v aplikacijo ePobot. Datoteka se shrani na C:\Finesa.Xp\Pobot\Pobot.XML. Pot in ime datoteke je možno spremeniti v nastavitvah. Vse zapadle obveznosti, ki so bile zapisane v XML datoteko, se shranijo v posebno tabelo, ki je namenjena kasnejšemu pregledovanju preko opcije *Obdelave-> Večstranski pobot -> Pregled preteklih večstranskih pobotov*. Kot sem že omenil, lahko tekoči (zadnji) pobot ponovimo večkrat. Kot pravilni, se vedno shranijo zadnji podatki, ki smo jih izvozili v XML datoteko, prejšnji podatki pa se zbršejo.

V primeru, da je seštevek v okviru partnerja negativen (tudi to je možno!), generiranje XML datoteke za prijavo v ePobot ne bo možno, dokler ne bodo izločene vse obveznosti za tega partnerja (ki v take primeru predstavlja terjetev)

Opcija Izdelava večstranskega pobota prikaže vse zapadle obveznosti. Gumb pa nam:

- prikaže le obveznosti, ki so predlagane za prvi večstranski pobot (obveznosti označene s kljukico)
- prikaže vse obveznosti (Prikaži vse zapadle postavke)

V primeru velikega števila zapadlih obveznosti, s pomočjo gumba preklapljam med vsemi zapadlimi obveznostmi in tistimi, ki jih moramo prijaviti v prvi krog.

Povzetek:

1. Poknjžimo prejete račune in plačila najbolje kot zmoremo.
2. V kontnem planu kontom, katerih zapadle obveznosti naj ne gredo v pobot, odstranimo kljukico
3. Izberemo opcijo *Obdelave->Večstranski pobot->Izdelava večstranskega pobota*
4. Izberemo datum oz. krog obveznega pobota
5. Na desni strani še enkrat pogledamo konte, ki jih ne bomo prijavili v pobot
6. Kliknemo gumb *Pripravi podatke*
7. Pregledamo predlagane zapadle obveznosti
8. Kliknemo gumb *Pripravi XML datoteko*. V datoteko se izvozijo le obveznosti, ki so označene s kljukico, ne glede na to, ali smo pri pregledu uporabili kakšen pogoj (filter). Datoteka se shrani na C:\Finesa.XP\Pobot\Pobot.XML
9. Na spletni strani AJ PES, v aplikaciji ePobot na opciji »Prebrskaj« izberemo datoteko iz svojega diska in kliknemo gumb Uvozi
10. Pregledamo uvožene podatke in upamo na najboljše.

V primeru, da nimate poknjženih niti vseh računov, kaj šele plačil, evidenco o zapadlih neplačanih obveznostih pa imate v neki posebni tabeli ali »fasciklu prejetih računov za boljše čase«, je najbolje, da zapadle neplačane obveznosti vnesete kar ročno v aplikaciji ePobot.

Ljubljana, 10.4.2011

Sandi Slak